

UJVIDÉKI HÍRLAP

Az ujvidéki nemzeti munkapárt hivatalos közlönye

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 12 kor. 6 hóra 6 kor. 3 hóra 3 kor.

Megjelenik minden csütörtökön vasárnap

Felolvasó szerkesztő: MÁYOR JÓZSEF

Társaság szerkesztő: DR. KÖNIGSTADLER OTTÓ

Magyarok, előre!

zeng végig szüntelenül a világ fölött és megremegett a fáradt, kitéhetett orosz hordákat, amelyek riadtan, észnélkül menekülnek a mi egyre jobban előretört csapataink előtt. Magyarok előre! Harsán föl ez a két szó és a Kárpátoktól a Visztuláig mint egy diadalmas hozsánna zeng a magyar hősök ajkairól a holdfényes, tavaszodó éjszakákba. És a hónapokig orosz iga alatt roskadt Bukovina földjén magától kicsirázik a buza, mert minden, ami újra éledő életet érez ezen a földön, a mi diadalmas előrenyomulásunk nyomán, a véresen visszavonuló oroszok mögött az új felszabadulás szabad boldogságában készül a régi, békés, termékeny életre.

Nem arra az ijedős, minden percben az új menekülés gondolatával foglalkozó kapkodásra, amibe Csernowitz első felszabadítása után kezdtek az emberek. Nem abba a féleletbe, amiből minden pillanatban újra kiverhet egy orosz offenzíva, nem arra a szomorú visszatérésre, ami inkább csak vegetáló látogatás a szülőföldön, a temetőben, ahol a kózárdák csak az időt és csak a romokat hagyták meg, ahol a hazatérő egy kicsit kiserhassa magát. Nem arra, hogy amit még lehet, megmentsenek a feldúlt otthonból és elvigye oda, ahol az új életre berendezkedtek a menekültek. Nem arra.

Mert a mi csapataink mai terület visszahódítása több egy epizódnál, több egy kirándulásnál a kárpáti bércek közül a csernowitz szántókra; és a menekültek között a visszavándorlás több egy hullámvérésnél, amelyet miután sós könyvével megátartta a kopár sziklát, új medrébe visszasiív a megáradt folyó. A mi bukovinai offenzívánk főlényes, nyugodt előrehaladása az egész kárpáti harcvonalon nagy jelentőséggel bíró hadifordulat, amit nem a szerencse, hanem az előrelátó hadvezetőség számított ki így, hogy a mi haditerveink előtt csődöt mondjanak az orosz gépfegyverek és szöges ostorok parancsszavaira épített offenzívák törekvések. A mi bukovinai terület visszahódításunk az orosz hadsereg összeomlásának diadalmas megpecsételése.

A mi előretörésünk a kasza előretörése, amely nem rablolt kincsekre vadászik és asszonyoskoltások ellen harcol, hanem azt a földet védi és adja meg minden elhullott vércsöppjével a magyarnak, amelyet ezer év véres, dus harcaival a magáénak szerzett és amelyből a legdrágább buza, a jó magyar jó ducos

kenyér termett. A mai előretörésünk nem az elcsigázott mongolok és kaukázusiak céltalan megszárszékre hurcolása, a mi diadalordításunk nem a vérmámor extázisa, hanem imádságos éneke az aratók dalának, akik a verejtékükkel dolgozzák meg azt a földet, amelyet most a vérükkel vesznek vissza, hogy újra bevessek, újra arassák, újra életre teremtsék az alvó tarlókat, dermedésben pihenő mezők lelkeit.

Csernowitz, Kolomea és a többi bukovinai és galíciai város visszahódításának történelmi nagyszerűsége mögött ott él a mi fajunk, a mi népünk karakterének erős vonása, ami erőt ad minden ostrom ellen és amit legyőzni, leigázni nem fog tudni sohasem Oroszország, sem az egész világ!

◆ ◆

Az ujvidéki drágaság.

— Szervezkedjenek a háziasszonyok. —

Néhány év óta megszokott témája a közönségnek a drágaság, amely most lassankint megélhető akadállyá fejlődik. A termelő és a fogyasztó között örök a harc, aszerint, amint a kínálat meg a kereset változtatja arányait. Lényeges árszökkenésekről mégsem hallottunk soha. A piac normális időkben is drága volt s apró árendemények csak véletlenül történtek, inkább az ebéd utáni órákban, amikor a falujába restelt szárnyas jószágaival visszamenni a kofa, inkább házalt és fogcsikorgatva vesztett pár fillért.

Emlékeznünk husok körüli harcokra, amikor a mészárosok meghatód indokolással drágitottak. Aztán megszűntek a drágaságot előidéző okok, de az árak nem szálltak vissza. Olyan jól érezték magukat fönna, hogy szinte örültek a nivónak.

Valami nagyon messzire sem kell visszamennünk a multba, hogy óshajjú aggastyánokat legyünk kénytelenek elészőlítani a szarvasoktól. Husz év jóformán semmi. Akkor a polgári család napi két koronájából bőven jutott hat-hét személyes ebédre. Duslakodás nélkül, azonban táplálóan, szerény igényeknek megfelelően.

Még vissza tudunk emlékezni, aránylag fiatal generáció, arra az időre is, hogy a család beszűntette a házilag végzett disznóhizlálást, mert elkészítvén ölekor a számódásokat, kiderült, hogy harminc-harminckét krajcárba jött kilója.

— Inkább megvesszük télen egészben a disznót, -- szolt a háziasszony. — Sokkal olcsóbb lesz. Hol maradt így félesztendőn át való fázódásom, aggodalmam gyümölcse?

Lássuk be, hogy ezek nem legdandába visszanyuló korok. Nagyron is a tegnapi még, alig hagytuk el. S mégis mintha évszázadok választanának el, olyan messzelevőknek tetszenek, valóban legendásoknak, amiket nem mi éltünk át, hanem honfoglaló

őseink. (Ámbátor bizonyos, hogy a honfoglalók rögtönítélettel nyársra huzzták a mesterséges drágitókat).

Művészen fejlesztett manőverek után, kapkodva a kimagyarázások, indokok felé, a kínálat ma már azt hiszi, hogy a háboru minden szemérmes látszatot eltakar s az a végzetes szerencsétlenség, amely egymásnak uszítja az egész világot, — tisztán az ő érdekeinek előbbrevitele miatt történik. Már nem ismer határt, összezavar tényeket, fogalmakat, elképzeléseket s mintha a vesztét érezze, vadul veti rá magát a fogyasztókra.

Magyarország állatállománya, most derül csak ki, óriásabb minden elképzelésnél.

Pláné a magyarországi sertésállomány távolról sem fogyott annyira, hogy indokolt volna a rettenetes, napról-napra fokozódó drágulása.

Ma a disznóhus kilója 2 kor. 80 és 3 korona között váltakozik, a zsír és a bajára 3 korona 20 fillér. A karaj még ezeket az árakat is fölülmulja, nem beszélve arról, milyen alázatosan kell viselkedni, mennyi jómodort elsajátítani a székállókjal szemben, hogy valamirevaló minőséghez lehessen jutni.

Ez a drágaság úgy nekiindult, mintha sohasem akarna megállni. Erdeklődtünk a legutóbbi napokban az árak után, — az eleven sertést 2 korona 80 fillérével árulták. Megkérdeztük őket afelől is, hogy mint vélekednek? Hát aztán ki diktálja szerény magányukban ezeket az árakat?

A feleletet ideírjuk:

— Bolondok volnánk olcsóbban adni. Ezentul be se hozzuk a disznót, mert kijönnek a hentesek és megadnak érte minden ért. Megmarad a fuvar, a fáradság.

Valósággal versengenek a hentesek, melyikük szereze meg az élő sertést. Hogy drágán jutnak hozzá, az nem aggasztja őket. A különbözetet ugys a fogyasztó

tó-közönség fizeti meg. Pedig ha tartózkodnának, az árak azonnal csökkennének.

De kellene még más valami is ide: olyan fegyelmzett elhatározása a fogyasztó-közönségnek, amely egyszerűben észre téríti az oktan, indokolatlanul drágitókat.

A háziasszonyokhoz fordulunk, ők érzik legjobban a háztartás súlyos idejét, tessék szervezkedni.

Ki kell mondani, hogy nem vesznek sertéshust addig, amíg az árak abnormisak.

Bécsben a nők hoztak ilyen határozatot. Végteára a konyha az ő fejedelemségük alatt áll, minden akaratukat ráerősokolják a családra, különösn, ha külső szükségek is jönnek segítségül. A bécsi asszonyok szervezkedése fogadalmat tett, hogy egyelőre két hétig bojkottálják a disznóhust.

Az eredmény pedig már másnap jelentkezett, amint néhány lapból nyilvánvaló lett az elhatározás: *Egyszerre 40—50 fillérrel esett az eleven disznó ára.*

Ha az ujvidéki asszonyok követnék a bécsi példát, egyaránt segítenének magukon és az egész városon. Végre is kell valamely erélyes intézkedés s ha a törvénynek nincs hozzá módja, intézze el legelőtöbb kérdését maga a társadalom.

Ez azonban még nem minden. A jövő áralakulásuk érdekében le kell mondani a másfajta husról is addig, amíg könnyeben hozzáférhetőbbé nem válik.

A többi, legszükségesebb, élelmiszerünk ügyét pedig vegye kezébe a hatóság *hatósági üzletek* föllállításával, amint azt Nagyváradon, Szabadkán, Nagybecskerekben, legutóbb pedig Aradon cselekedtek, minthén hasznó elérése nélkül, egyedül a közönségnek szereze megkönnyebbülést.

Lisztet épp úgy árulnak ezekben az üzletekben, mint tojást és rizst. Ami leginkább kell. Mert csökkentek az igények s már nincs szükség sokfeléire.

Most érezzük csak, mennyire hiányzik a vásárcsarnok, amely hűtőházában hosszu időre való élelmiszert tudna fölhalmozni s hatósági árszabás mellett, olcsón bocsátaná a közönség rendelkezésére.

Egyszóval az oktan drágulási elérkezett oda, hogy meg kell állítani utjában. A hatóság jóindulatában semmi kétségünk, Profuma Béla alpolgármester és Payerle Nándor főkapitány legelső teendőjüknék tekintik az élelmész kérdésének normális keretbeq termelését, de járjon kezükre a közönség is önmérsékléssel, ha kell bojkottal. Mutassák meg most a nők, hogy igazi segítőársai a férfiaknak.

Rik adhatnak el lisztet?

A lisztelnél szükségessé vált a takarékoság *Profuma Béla* alpolgármesteri arra készítette, hogy az újabb a rekvirálás nehézségei dacára a katonai hatóságok jóvoltából előteremtett szűkös mennyiségű búzából, árpból és tengeriből örölt lisztmennyiség eladását is szabályozza.

Eleinte úgy tervezték, hogy ezután a közönség a városházán kiadott lisztutalványokkal közvetlenül a malmokban vegye meg a lisztet, de ez a malmokban támadt nagy tolongás miatt nem bizonyult célravezetőnek, miért is, hogy a közönség kényelmesebben juthasson a lisztüzletségletéhez, *Profuma Béla* alpolgármester köriratot intézett azokhoz az élelmiszerkereskedőkhöz, akik eddig is foglalkoztak lisztüzlettel és abban a közönség érdekeit legmesszebbmértékben megvédve, szabályozta az elárulást, szabadjára bízva a kereskedőket, hogy ilyen feltételek mellett igényt tartanak-e arra, hogy üzletükben lisztet árúsítsanak-e vagy sem?

A köriratban megállapított feltételek a következők:

1. A megbízott kereskedő köteles a város hatósága által engedélyezendő lisztmennyiséget a malomtulajdonostól a hatóságilag megállapított maximális árban készpénzfizetésért átvenni.

2. A lisztnek árait kicsiben való árúsításánál a következőleg állapítja meg:

- a) finom tisztalészt kg.-ként 68 f.
- b) főzöliszt „ 58 „
- c) tengerilev. kenyérliszt 40 „
- d) tengeriliszt „ 32 „

3. Attól a kereskedőtől, aki az előző pontban megállapított áránál magasabb árban árúsítja a lisztet, az árúsítási megbízást azonnal megvonják és azon felül az 1914. évi L. t. c. alapján kihágás miatt felelősségre vonják.

4. Lisztet csak annak a vévőnek szabad kiszolgáltatni, kinek hivatalos lisztutalványa van és pedig az ebben megjelölt lisztmennyiséget az ugyanott kintüntetett mennyiségben és időközökben.

Ennek ellenőrizhetése végett köteles a lisztárúsító a kiszolgáltatás évi, hónapját és napját a lisztutalvány illető rovatába bevezetni és ezt a bevezetést aláírásával vagy cégjegyzésével ellátani.

A lisztutalványban megjelölt mennyiségnél kevesebbet kiadni szabad, ez esetben azonban a kiadott mennyiség a lisztutalványon a cég aláírás mellett kiteendő.

A feltételek közlése után 3 napvaló nyilatkozattételre szólítja fel a kereskedőket, vajjon reklektálnak-e a lisztárúsítás jogosultságára általában és ha igen, mennyiben volna heti lisztüzletségletük megállapítandó?

A polgármester felhívására február hó 23-án estig a következő fűszerkereskedők jelentkeztek, mint akik a lisztet, a közölt feltételek mellett árúsítani hajlandók:

Hufnagel József, Laktanya-utca 14. 4 és fél zsák, Kramer Nándor Templom-utca 3. 22 zsák, Varnusz Pál, Magyar-utca 80. 24 zsák, Lettich Gábor, Kamenica-utca 29. 125 kg. Pap Mihály, Téglá-utca 4. 4 zsák, Fűdiszén Gábor, Kame-

nica-utca 1. 52 zsák, Schrack Antal, Rákóczi-ut 80. 7 zsák, Knapp Erzsébet Laktanya-utca 15. 7 zsák, Gruics Koszta Duna-utca 12. 31 zsák, Huszár Olga, Rákóczi-ut 9. 19 zsák, Tomann Viktoria Alkotmány-utca 20. 2 zsák, Palicsko András, Magyar-utca 78. 6 zsák, Goldmann József, Eperes-utca 1. 20 zsák, Stadler Géza, Tökölly-utca 25. 2 és fél zsák, Lehrer Mátysné, Szt. István-utca 27. 4 zsák, és Ludwig József, Kossuth Lajos-utca 40. 30 kilo.

Se több, se kevesebb. Csak ép annyien jelentkeztek, akik a megállapított maximális árért lisztet akarnak vevőiknek eladni. A többi nem jelentkezett. Pedig Ujvidéken 200 fűszerkereskedő és szátoz van és ebből a tekintélyes számból csak 16 jelentkezett. Vagyis 8 %-je a normális viszonyok közt lisztet árúsító kereskedőnek.

A fent közölt 16 név olvasásánál önkéntlenül is azt kérdezzük, hát hol vannak a *nagykereskedők*, azoknak nincs szükségük *vevők részére* lisztre, csak ép a Téglá, Kamenica, Laktanya-utcai szatócsoknak?

Annélkül, hogy több érvelt sorolnák fel, — hisz ezek után ez teljesen felesleges, — azt látjuk, hogy súlyos okának kell lenni, hogy a nagykereskedők nem kívánják a liszteladással foglalkozni. A 3 filléres haszon hátróztatott kevés. A liszt egy része elporzik, a fuvar költség és egyéb kiadás igazán nincs arányban a minimális haszonnal.

A közönség érdeke pedig azt parancsolja, hogy a lisztüzletségletét oly módon jedgezhesse, hogy ne kelljen 2—3 napig a malmok udvarában vesztegelnie.

A városi tanács tehát jól tenné, ha megfontolás tárgyává tenné a tervezett megoldási módot, melynek sikerében a jelentkezés mérve után okunk van kételkedni.

Ha ragaszkodik álláspontjához, — ami helyes és tiszteltreméltó, mert közérdekét szolgál vele, — a kérdés konzekvenciáját is le kell vonnia, *hatósági élelmiszerkereskedést kell nyitnia*, mert a hozzáférhetőség kérdése igen fontos és a mérsékelt ár után a legközelebbi figyelmet érdemlő szempont.

Az Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár közgyűlése.

Az Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár Rt. folyó hó 21-én vasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlést szépszámu részvényes jelenlétében. Ott volt többek között dr. *Szlezák* orsz. képviselő, *Szlávy* János kir. közjegyző, dr. *Jahn* Róbert főszámvéző, *Orbán* Ignác műszaki tanácsos, *Jurkovicz* Ottmár törvényszéki bíró, dr. *Kassovitz* Armin, *Balla* Árpád, *Weisz* József, dr. *Fenyő* Győző, *Pekló* Béla, *Derner* Lipót, dr. *Freund* Ede, *Matkovich* Rókus, dr. *Mayer* Oszkár, *Tausch* Lajos, *Mannheim* Ede, *Balog* Dezső, *Kovács* János nyug. tanár, *Forgács* Benő, *Brüll* Ede, *Köcsi* Sándor, *Vogel* Henrik, dr. *Kovács* Bódog, *Forster* Géza városi tanácsos, *Hirschl* Sámuel, *Heim* Lipót, dr. *Lustig* Nándor, *Burg* Dániel, *Fischer* Adolf, *Schatteles* Fülöp és iparos- valamint keres-

kedőosztályunk több más tagja.

A részvényesek az előterjesztett évi jelentésből és *Kassovitz* Miksa vezérigazgató szakszerű előadásából teljes meggyőződést szerezhettek arról, hogy az intézet a világháborúval járó rázkódtatásból nem csak sértetlenül, hanem jelentékenyen megerősödvé került ki. Ez annál méltánylandóbb, mert az intézet minden hátvéd nélkül, tisztán saját erejére támaszkodva állotta ki a teherpróbát és ezáltal bizonygató adta annak, hogy joggal fordul felé társadalmunk teljes bizalmával.

Az intézet, mely a háborus éven a sablonon messze felül emelkedő üzleti jelentést bocsajtott közre, főleg azzal vált érdemessé közönségünk támogatására, mert kizárólagos hivatásának tartja Ujvidék városa és környékének érdekeit szolgálja.

A közgyűlés egyébként egyhangulag elfogadta úgy az előterjesztelt mérleget, mint az igazgatóság összes propositióit. Ezek közül dicsérettel emeljük ki az előrelátó osztalékjavaslatot, amely 11 koronában szabja meg a háborus dividendát, noha futotta volna a tavalyi 13 koronás osztalék is; az óvatosságot jellemzi, hogy 70.000 koronányi hasznából csupán 38.500 koronát osztanak ki s 25.000 korona kerül a tartalékba, amely ezáltal 175.000 koronára emelkedik.

Egyhangulag újították meg további három évre a régi felügyelőbizottság mandátumát is; eszerint a bizottság tagjai: *König* S. Mihály malomigazgató, *Derner* Lipót kereskedő és *Frank* Miksa, a Guttmann és Frank cég disponente.

Mint kiemelendő körülményt említjük meg, hogy az intézet az elmúlt év végével elszámolt betétemelkedésen felül az 1915-ös új üzletében is már félmilliónyi betétszaporulatra tett szert. Ez is egyik kétségtelen jelensége a szemünk előtt végbemenő általános vagyon gyarapodásnak és csak megerősít bennünket azon véleményünkben, hogy Ujvidék városára a háboru befejeztével jelentékeny gazdasági fellendülés vár.

A közgyűlésen megjelent közönség mindvégig a legtesztübbet érdeklődéssel hallgatta az intézet vezérigazgatójának, *Kassovitz* Miksának mélyen járó gazdasági felfogásról tanuskodó fejtegetéseit és azzal e meggyőződéssel távozott, hogy e fiatal — de óvatossá és szakszerű vezetésében mintaszert — intézet ma már közgazdaságunk számottevő tényezője.

Ujvidék új rendező-pályaudvara.

Az *Ujvidéki Hírlap* már megírta, hogy Ujvidék régi jogos kívánása teljesül, a kereskedelmet és a személyforgalmat annyira bénító szűk pályaudvarunkat kiépítik és a legközelebbi napokban megkezdik Ujvidék új rendező-pályaudvarának építését, a mely hatalmasan fog lendíteni Ujvidék egyre fokozódó forgalmát, folyóvált izmosodó kereskedelmén és iparán.

Harkányi János báró kereskedelmi miniszter 343/f. eln. szám alatt most arról értesítette Ujvidék városát, hogy a Máv. igazgató-ságának kérelmére Ujvidék állomás mellett létesítendő rendező-pályaudvar közigazgatási bejárást *Kricsfalussy Mihály* műszaki főtanácsos vezetése alatt elrendelte és az eljárás megkezdésének idejéről f. évi február 24-ik napjának d. é. 9 óráját tűzte ki, összejöveteli helyül pedig az állomás felvételi épületét tűzte ki és egyben felhívta a város közönségét, hogy a bejáráson magát megfelelően képviseltesse.

A közigazgatási bejárás szerdán reggel 9 órakor volt, amikor is a kiszállított bizottság a II. oszt. váróteremben *Kricsfalussy Mihály* műszaki főtanácsos elnöke alatt összeült. A tárgyaláson a hadügy-miniszteriumot *Hirschhäuser* Károly százados, a földmívelésügyi miniszteriumot *Pásteiner* Dezső kulturmérnök, a petrovadini váraparancsnokságot *Zhuber* Sándor genciezerede, a vasuti és hajózási főfelügyelőseget *Vigyázó* István felügyelő, a Máv. igazgató-ságát *Rauer* Odón üzletvezető, *Felnei* Lajos és *Vámos* Armin felügyelők, *Biró* Jenő, *Flamm* Samu, *Hoffmann* Miksa és *Szabó* Lajos főmérnökök, a közigazgatási bizottságot dr. *Szlezák* Lajos és *Grossinger* János, Ujvidék városát *Profuma* Béla alpolgármester, dr. *Szabó* Lajos, főügyész, *Orbán* Ignác műsz. tanácsos és dr. *Königstättler* Ottó törv. biz. tag, a börtmelök egyesületét *Linatics* Vilmos képviselték.

Kricsfalussy Mihály megnyitván az eljárást ismertette a rendező-pályaudvar terveit. A pályaudvar a szállótelepek és a repülőtér között létesítetik, lesz vonatási telepe, rakodóvágánya és két összekötő vonala, mely a fő- és a zombori vasuti vonallal összekapcsolja. Azonkívül építenek majd a vasuti vonal szintjében feljárókat.

Orbán Ignác műszaki tanácsos Ujvidék város közönsége nevében kéri, hogy a rendező-pályaudvar építése a rég sürgetett pályaudvar létesítését ne hátráltassa. Azonkívül a rendező-pályaudvarnál a személyvonatok részére megállóhelyet kér. A feljárók helyét jobbnak tartaná az átjárókat.

Kricsfalussy Mihály kijelenti, hogy a rendező-pályaudvar praedjudikál a teherpályaudvar kérdésében, mert ez a jövőnek van fentartva. Ugy szintén a megállóhely kérdése is önállóan lesz megtárgyalandó. Az átjárók jobbnak felelnének meg a célnak — megengedi, — de miután a kereskedelemügyi miniszterium sürgősen akarja a rendező-pályaudvar felépíteni, a feljárók mellett kell megmaradni.

Vigyázó István felügyelő kéri, hogy a vágányok az Ujvidék és Órutak között levő uton végig hidaltassanak át, minek az lenne a következménye, hogy az állomás a másik oldalra kerülne. Kifogásolja, hogy a rendező-pályaudvar nagyon közel esik a fővonalhoz.

Rauer Odón üzletvezető kéri az eredeti terv elfogadását, mert a rendező-pályaudvar így felel meg legjobban rendeltetéseknek.

A bizottság a tervet általános-ságban elfogadván, megállapították az átérseket, a lecsapnlási műveletet, az útáthelyezést, mely abban áll majd, hogy a Mladen-út repülőtéri részét megszüntetik s helyébe egy újonnan, a *Máv. által* a Futtkai- és Mladen-út között nyitandó új létesítmék.

A bizottság kijelentette, hogy a rendezőpályaudvarhoz szükségelt területek tulajdonosait és bérlőit teljesen kártalanítja majd a Máv. a mit a jelenlött érdekeltek tudomásul vettek.

A bizottság tizenegy órákor befejezte a tárgyalását s az erről felvett jegyzőkönyvet nyomban alá is írta.

HIREK

A polgármester hazaérkezése. *Dr. Demetrovits* Vladimir, kir. tanácsos, városunk érdemes polgármestere, a ki huzamosabb idő óta egészségének helyreállításra céljából Budapesten tartózkodott, hol *Hüttl Hümér dr.* egyetemi tanár háromizben szerencsés lefolyású műtétet végzett rajta, kedden délben a gyorsvonattal feleségével Ujvidékre érkezett, hol a pályaudvaron *Profuma Béla* alpolgármester várta és harmadik sikeres műtétéhez üdvözölte. A beteg polgármestert a hosszas betegség és a háromszoros műtét erősen megviselte, de minden remény meg van arra, hogy egészsége némi pihenés után mielőbb helyre fog állni és teljesen felgyógyul. A beteg polgármestert *Matkovits Béla* főispán is felkereste és érdeklődött hogyléte iránt. *Dr. Demetrovits* polgármester egészségi állapota iránt egész napon át sokan tudakozódtak, kik mind örömmel értesültek az egészségi állapotában beállott örövendés és tartósnak ígérkező javulásról.

Háromszoros kitüntetés. A király Ös-Zsabó Mátyást, a szabadkai 6. népfelkelő ezred ujvidéki zászlóaljának hős főhadnagyát tudvalevőleg az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartásáért előbb legfelsőbb elismerésben részesítette és a *signum laudis*-sal, utóbb pedig a 3. o. hadiékítményes vitézségi érmmel tüntette ki. A hivatalos lap hétfői száma szerint a király a hős főhadnagynak *ujólag* legfelsőbb elismerését fejezte ki.

Hadifogoly ügyvéd. *Dr. Zavisics* Miloradz ujvidéki ügyvéd, a ki a 28. népl. ezredben mint vitéz főhadnagy küzdött Szerbia elleni hadjáratunkban, hadifogságba esett s jelenleg Nisben van.

Az Ujvidéki Hírlap zászlaja. Derék magyar 52-es ezredünk katonái megkérték

bennünket, hogy szerezzünk számukra egy magyar lobogót, amely alatt harcba mennek és amelyet győzelmesen akarnak az ellenség hadállásaira kitűzni. A kérelmet készségesen teljesítettük, szép magyar lobogót adtunk a harcba menő hősöknek, amelyre ráírtuk: *Térjetelek vissza dicsőségben, — az Ujvidéki Hírlap.* Adja Isten, hogy az Ujvidéki Hírlap zászlaja alatt ujjab dicsőség fakadjon a magyar katonák hagyományos virtusára és akik alatta harcolnak, mint ellenségetverő büszke hősök térhessenek vissza a magyar lobogóval.

Kiütéses tífusz Ujvidéken. Amikor már azt hittük, hogy a Szerbiából behurcolt járványokkal megbirkóztunk, kinos megdöbbenésre az ujvidéki honvédlaktanyából alakított járványkórház egyik korszobájának beteganyagán e hó 18-án gyanús tünetek voltak észlelhetők, amelyek szorgos megvizsgálás után azt a megdöbbenő bizonyosságot szolgáltatották, hogy a megfigyelés alatt álló 28 katonán közül *öt katonán és egy hatodik katonán a városból a kiütéses tífusz* konstatatott. Ugy a katonai, mint a polgári hatóságok a legszélesebbkörű intézkedéseket tettek, nehogy a veszedelmes járvány továbbterjedhessen! A honvédlaktanyából alakított járványkórházat 21 napra zár alá helyezték.

Rendkívüli kiadásunk. A Magyar tavak menti és kárpáti nagy diadalaink hatalmas méreteit ugy a német, mind a mi hadvezetőségünk csak hétfőn este tudatta a világgal, mely öröndetes eseményt *Matkovits Béla* főispán külön falragaszokon hozott a közönség tudomására. Az *Ujvidéki Hírlap* ingyenes rendkívüli kiadásban sietőlt olvasóit az öröndetes eseményekről értesíteni.

Menetrendváltozás. E hó 20-ikái kezdettel az e hó 16-án ujból életbeléptetett polgári menetrend némi változást szenved. A Budapestről este 8 ó. 05 perckor induló vegyes vonat csak Szabadkái és nem Ujvidéki, illetve Zimony szállásig fog közlekedni, viszont az innen este 11 ó. 33 perckor induló személyvonat csak Szabadkától kezdve közlekedik Budapestre. Ehelyett a menetrendbe iktatták az Ujvidékről reggel 4 ó. 27 perckor induló személyvonatot, amely Szabadkára reggel 7 ó. 27 perckor érkezik és csatlakozása van a budapesti gyorsshoz, a hova 1 óra délben érkezik. A menetrendbe

iktatták ennek az ellenvonatját is, amely Budapestről déli 12 ó. 20 perckor indul és Ujvidékre este 8 ó. 09 perckor érkezik. Eszerint Budapestre Ujvidékről reggel 7 ó. 55 perckor, és 4 ó. 29 perckor d. u. gyorsvonatok, reggel 4 ó. 27 perckor, 10 ó. 40 perckor d. e. és este 9 ó. 25 perckor személyvonatok közlekednek, míg Budapestről Ujvidékre a következők vonatok érkeznek: érk. reggel 7 ó. 12 perckor, d. u. 4 ó. 28 perckor és este 8 ó. 09 perckor személyvonatok, déli 11 ó. 46 perckor és este 8 ó. 37 perckor gyorsvonatok.

Mennyi is az 50%? A mi pékjeink ugylátszik azt az elvet vallják, hogy jó péknek csak sütni kell tudni, — a számolni tudás az nem okvetlen szükséges. A miniszter elrendelte, hogy *csak* olyan lisztből szabad kenyert sütni, amelynek a fele: 50%-a kukoricalisztből áll. A pósta pár nap óta több csomagot hozott nekünk, amelyeknek felbontásánál *hadikenyér* hullott ki a csomagokból. Eleinte nem tudtuk, minek véljük ezt a figyelmességet, de a kenyérdarabkák mellett drága levélkék, panaszos irások voltak, amelyeknek írói siránkoztak mondvák, el, hogy a hadikenyér *ehetetlen*, mert a t. pék urak nem 50% kukoricalisztet kevernek a kenyérliszthez, hanem, hogy egyik levélirő szavaival éljünk: „buzaliszte *híntenek* a kukoricaliszthez“. Vagyis százalékokban: 5% buzaliszthez 95% tengerliszte kevernek. Nem osztjuk a levélirők abbéli nézetét, hogy a kukoricakenyér *ehetetlen*, de igenis hangsúlyozzuk, hogy a fele részben kukoricalisztből készültnek eladott kenyériben *tényleg* csak felérésben szabad kukoricalisztekné lennie. Ha több a kukoricaliszte benne, ez visszaélés, amely nem hozzánk, hanem a *rendőrséghez* tartozik, amelynek e sorok utján tolmácsoló panaszokat figyelmébe ajánljuk. A kenyérgyártókat *hadügyi muzeumunkban* *örizzük* meg, *mint a t. pék urak drága háborus emlékeit*, amelyet a csak nagyítóval látható zsemlyék mellett üvegbúra alatt fogunk megőrizni. Az utokor bizonyosan értékes becsben fogja tartani.

Katonai előléptetések. A király *Kenese* Valdemár 12. huszárezredbeli főhadnagoyt, az ujvidéki repülőosztag volt parancsnokát, kapitánnyá és *Komlós* Rezső, a hadtápparancsnoksághoz beosztott 70 gy. e. tart. hadnagoyt tart. főhadnagoygyá léptette elő.

Szabadságot zászlóalj parancsnok. A hivatalos lap közlése szerint *Weber* Sándor őrnagoyt, az ujvidéki 6. cs. és kir. gy. e. ujvidéki zászlóaljának legutóbbi érdemes parancsnokát, a harctérben szerzett betegsége miatt 3 hónapra teljes illetményvel, — szabadságotlák.

Kitüntetett hősök. A király *Huber* Gottfried 6. gy. e. ezre-

desnek, a 76. honvéd gy. dandárparancsnokának, a ki éveken át az ujvidéki társadalom népszerű tagja volt, a hadiékítményes 3. o. vaskoronarendet, az ellenség előtt elesett *Turner* Viktor 25. t. vadászzászlóaljbeli főhadnagynak a hadiékítményes 3. o. katonai érdemkeresztet adományozta. Ugyan ezt a kitüntést kapta *Jovanov* Dusan 25. honvéd gy. e. tart. hadnagoy, az ujvidéki szerb főgimnázium jeles tanára is.

A Máv. és az ujvidékiek. Többrendbeli panaszos irást kaptunk, amelyeknek írói szóvátészik azt a sérelmüket, hogy a Máv. ujvidéki állomás főnöksége a közönséggel szemben elmulasztja azt a joggal megkívánható udvariasságot, hogy menetrendváltozásokat, — amelyek most igen gyakoriak, — alkalmas módon nem tudatja a közönséggel, amelyek ebből ismételtlen kára származott. A közönség nem szerez tudomást a menetrendváltozásáról és amint ez, az e hó 20-iká óta megváltozott menetrenddel is megtörtént, sokan abban a hiszbenben, hogy a menetrend változatlan, az éjjeli 11 ó. 30 perces vonattal akartak elutazni, de ezt a vonatot megszüntették és az illetők csak másnap reggel mehettek Budapestre, amiből többeknek érzékeny kárak származott. — Helyt adunk a panaszoknak, melyeket mi teljesen indokoltnak tartunk és a közönség meg nem érdemelt mellőzését, semmibevesztését, érdekeinek megfigyelését látjuk és reskelkedve valljuk be, hogy mi, akik a közönségért vagyunk és közérdeket szolgálunk, csak *véletlenül* értesültünk a menetrendváltozásról. Alig hisszük, hogy a Máv. igazgatósága, amelyet mindenkor a legelőzékenyebb udvariasság jellemez, ezt a helytelen eljárást jóváhagyólag tudomásul venné. A közönség ugyis eléggé sújtva van a háboru miatt, szabad közlekedése unos antig korlátozva van, ugy hogy ezt a kis figyelmességet — közérdekből, — igazán kiérdemelte. Nem sokat kérünk: egy csep előzetkenységet. Ez pedig igazán nem sok.

Petróczy István pilótaszázados, a kit az ujvidékiek az ujvidéki repülőpark létesítése és utóbb az általa rendezett ujvidéki repülőnapok alkalmából igen előnyesen ismernek és a kit, mint e repülő osztag parancsnoka társadalomunkban nagy népszerűségnek örvendett, mint örömmel értesülünk, a déli haderő repülőosztagának parancsnoka lett.

Tomics Jásót elítélték. *Tomics* Jásó, az időközben megszünt *Zásztava* főszerkesztője pénteken mint vadlött állott a szégedi ítélőtábla előtt egy cikk miatt, mely a ruthén kérdést tárgyalta. — 1914. évi áprillisi havában Ujvidéken járt a mármrosszigeti nagy perben szerepelt 5 ruthén. Eljöttek, hogy a görög keleti husvéti ünnepeket itt töltsék. Ez alkalommal felkeresték *Tomics* Jásó főszerkesztőt, aki

tárcát irt a *Zásztávbán* a rut-hénekkel folytatott beszélgetésről. A tárcában a görög kath. rutén papsgáj működését bírálta *Tomics Jásó*. E bírálattban az ügyesség osztály elleni igazgatást látott és *Tomics Jásó* ellen vádiratot adott be. A szegedi kir. törvényszék *Tomics Jásó*t osztály elleni igazgatás vétsége miatt 6 *havi államfogházra és 1000 korona pénzbüntetésre ítélte*. Kihallgatása alkalmával az elnök kérdésére, hogy bűnösnek érzi-e magát, *Tomics* igennel válaszolt, mert azt írta amit a mostani viszonyok között nem tud bizonyítani. *Tomics Jásó* a törvényszék ítéletét tudomásul vette, de dr. *Becsey Károly* védő az ítélet ellen felebezett, azonban az ítéletlábla az ítéletet helybenhagyta.

Pékek a főkapitánynál. *Payerle* Nándor rendőrfőkapitány szerda délután 5 órára értekezletre hívta meg *Ujvidék* összes pékjeit, kenyérsütőit és cukrászeit, hogy velük a miniszternek március 1-én életbelépő és a lisztkeverés ügyében kiadott rendeletét közölje és velük a kérdést helyi szempontból is megvitassa.

Közgyűlés. Az Országos Birői és Ügyési Egyesület *ujvidéki* osztálya vasárnap délelőtt tartotta meg ezidei közgyűlését, melyen *Csarsch* Dezső törv. elnök, *Rehák* Ferenc táblabíró és *Karácsonyi* István ügyész vezetése mellett megjelentek a törvényszék, járásbírósgaz és ügyesség összes birái, ügyészei és jegyzői. *Rehák* Ferenc elnöki megnyitóját után tudomásul vették *Oláh* Miklós járásbíró titkári és *Wertheim* Gyula járásbíró pénztárosi jelentését, majd megállapították a folyó évi költségvetést. Az eltávozott dr. *Konyovits* György, *Hável* Jenő és *Ádám* Sándor helyébe egyhangulag dr. *Zoltán* Sándort választmányi taggá, *Karácsonyi* Istvánt és *Török* Miklóst póttagokká választották meg. Közgyűlési kiüldött egyhangulag *Rehák* Ferenc lett.

Gabonarekvirálás. A kulai járásban *Grosz* Hermann *ujvidéki* gabonakereskedő min. megbízott befjezte a gabonarekvirálást. A lefoglalható mennyiség 12.000 mm. buza és 12.000 mm. zab.

Uj százasosok. A király *Bárák*o György 70. gy. e., *Kozárev* Jakab 6. gy. e. és *Stolzenberg* Vilmos csendőrhadnagyot százasosokká léptette elő.

— **A hadifoglyokról való tadakozás ügye.** A Magyar Vöröskereszt központi igazgatósága, vonatkozással egy a hadifoglyainkat illetőleg megjelent nyilatkozatra, amely több irányban téves, kijelenti, hogy a Magyar Vöröskeresztnek a Bukarestben folyó tárgyalásokon kiküldöttje nem vett részt, és a Magyar Vöröskereszt a bukaresti pénzügyintézetekkel sem áll semmi összeköttetésben. A Vöröskereszt részéről a hadifoglyok ügyeinek közvetítésével Budapesten kizárólag a hadifoglyokat gyámorító és tudósító iroda van megbízva, melynek hivatalos helyisége IX., *Üllői-ut* 1. szám alatt van; a Magyar Vöröskereszt tudósító irodája (IV. Váci-utca 38.) csu-

pán a sebesültek és betegek nyilvántartásával foglalkozik. A bukaresti Vöröskeresztől érkezett a napokban egy ajánlat, mely szerint a nevezett Vöröskereszt a hadifoglyok kinyomozásával segítségünkre kíván lenni, ez azonban tárgyalás alatt áll.

Hír a hadifogságból. *Heim* Béla, *Heim* Lipót *ujvidéki* nagybérlő orvosnövendék fia, a háboru kitérősekor a kremsi 84. gy. ezredhez vonult be. Hónapokig nem adott magáról életjelt, míg vasárnap aggodó családja levelet kapott tőle a Kaspi tenger mellől Asahabból, ahol mint az oroszok hadifoglyá őrizet alatt áll. A levél november 23-án kelt és február 21-én érkezett ide.

Megnyílik a hajóközlekedés. A Dunagőzhajózási Társaság f. é. március 1-ével *Ujvidék* és *Titel* között megnyitja a személyforgalmat, míg a teher és gyorsárúk felvételét ugyancsak március 1-én az egész vonalon megkezdik.

A földmivelségi miniszter Ujvidék gabonaszükségletéről.

Báró *Ghillány* Imre földmivelségi miniszter nagy fontosságú leiratot intézett városunk polgármesteréhez. A leirat válasz arra az előterjesztésre, melyet *Profuma* Béla alpolgármester intézett a kormányhoz gabonaszükségletünk tárgyában. Fontos a leirat, mert belőle megtudjuk, hogy a miniszter *Ujvidéknek 2746 mm. búzát 121 mm. rozst és 121 mm. árpat engedett át s hogy augusztus 15-éig összesen 8000 mm. búzára s rozsa és 500 mm. árpara számíthatunk*, amennyiben az ország készlete ezt megengedi. A fontos leirat szövegét a következő:

Magyar királyi földmivelségi miniszter. 6165/eln. 1915. szám. *Ujvidék* t. h. j. f. város polgármesterének *Ujvidék*. A belügyminiszter ural folytatott tárgyalások eredményéhez képest értesítem polgármester urat, hogy a város lakossága közlemezésének biztosítása céljából az országos gazdasági bizottság részére zár alá vett gabonakészletekből a város részére a városban zár alá vett összes készletek ezennel kiutalom és pedig 2746 q. búzát, 121 q. rozst, és 121 d. árpat. Felhívom polgármester ur figyelmet, hogy az így kiutalt gabona mennyiségek felhasználásánál a legszigorubb takarékoságot tartsa szem előtt és gondoskodjék róla, hogy a liszt keverésre vonatkozó kormányrendeletek az előállítandó örleményeknél is a legpontosabban betartassanak. Külön is megemlítem, hogy a kenyérliszt 50 százalékos keveréséhez szükséges tengeri beszerzéséről a városnak magának kell gondoskodnia. A most kiutalt gabona kiizetése, átvétele és elszállítása tárgyában szükséges tárgyalásokat tegye polgármester ur haladéktalanul folyamatra és ezzel megbízott alkalmi egyesület vezetőségével (Magyar Általános Hitelbank rekviráló központ) me-

lye a város részére kiutalt gabona mennyisége tekintetében egyidejűleg értesítem. Amennyiben a város rendelkezésére bocsátott gabona kifizetése, átvétele iránt 8 napon belül az alkalmi egyesület utján megfelelően nem rendelkezik — a gabona máshová leendő irányítása iránt azonnal intézkedem, mert az átvett gabona készletek irányítását a jelzett időponton túl függőben nem hagyhatom. Megjegyzem, hogy a város közlemezésének a folyó évi augusztus 15-ig terjedő időre leendő fedezésére 8500 q. buza és rozst 500 q. árpat vettem tájékoztatólag számításba Budapest, 1915. évi február hó 16-án br. *Ghillány* s. k.

770. szám

kapt. 1915.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, miszerint az 1879. XXXVI. t. c. 1895. XXXIX. t. c. 31 illetve 8 §-értelmében az egyenkénti elszállásolásnál egy ló elhelyezett után alom számával együtt napi 3 fillér, katonai legénység elszállásolás alkalmával naponként és fejenként 3 fillér jár.

Ujvidék, szab. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala. 1915. évi február hó 16-án.

Payerle
főkapitány.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Buza-tér 5. szám.

4488. szám.

kig. 1915.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter *Ujvidék* évi február 17-én kelt 1923. eln. B. 1915. számú rendelete értelmében az 1895. évi születésű hadkötelesek az egyévi tényleges szolgálat kedvezményében „feltételese” a következő módozatok mellett részesíthetők:

Az 1895. évben született ifjaknak igazolniuk kell azt, hogy a folyó 1914/1915. tanévben valamely az egyévi tényleges szolgálatra jogosító tanintézetnek utolsó vagy utolsóelőtti évfolyamát látogatták.

Az 1896. évben született ifjaknak azt kell igazolniuk, hogy ugyanebben a tanévben ugyanilyen tanintézetnek ugyanezen évfolyamait egyikét, vagy pedig egy olyan évfolyamát látogatták, amelynek rendes elvégzése alapján a véderőről szóló 1912. évi XXX. törvény cikk 21. §-a 1. pontja harmadik bekezdése értelmében a kiegészítő vizsgálatra való bocsátásra igényt szereznének. (Tehát legalább is főgymnazium, főrealiskola, polgári iskola VI. osztályát, vagy más ezekkel a véderő törvény végrehajtására vonatkozó utasítás I. részé VII. melléklete szerint egyenértékű tanintézet egyenrangú vagy II-ik évfolyamát látogatták).

Ezek a hadkötelesek abban az esetben, ha a magak számára a csapattest választásának jogát biztosítani kívánják, kötelesek önkéntes belépés iránti s megfelelő felszerelt kérvényüket a szerint, vajjon a közös hadsergebe vagy a honvédségbe kívánna-e belépni, az illetékes kiegészítési kerületi, vagy honvédség kiegészítő parancsnokságnál a lehető leggyorsabban, még pedig az 1895. évben születettek legkésőbb március 31-ig, az 1896. évben születettek pedig legkésőbb április 30-ig benyújtani, hogy felavatásuk idejékorán, legkésőbb egy nappal a születésüknek megfelelő évfolyamba tartozó népfelkelő kötelesek bevonulására nézve megállapított határidő előtt, eszközölhető legyen.

Az önkéntes belépés ezen határidők eltelte után is lehetséges ugyan, de ebben az esetben az önkéntes belépés csak ahhoz a csapattesthez van megengedve, amelyre a folyamodó mint népfelkelő köteles már beosztást nyert.

Az egyévi önkéntes kedvezményben feltételese részesített ifjakat a kedvezményben történt végleges részesítésükig az „egyévi önkéntes-jelölt” elnevezés illeti meg, szolgálatuk tekintetében azonban az egyévi önkéntesekkel teljesen azonos elbánásban részesülnek.

Az egyévi önkéntes jelöltek az egyévi önkéntes kedvezményre jogosító tanulmányok befejezését, s így az egyévi tényleges szolgálatra való teljes igény végleges megszerzését egy később meghatározandó időpontig tartoznak majd igazolni.

A kérvények okmányolását, a fegyvernem és a csapattest választásának tekintetében fennálló korlátozásokat, valamint a szabadságolás a rendelet szintén ismerteti, és ezeket az érdeklődők a városi tanács katonai ügyosztályában (Városháza II. em. 43. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa, 1915. évi február hó 20-án.

Profuma Béla s. k.,
alpolgármester.

1415. szám.

kapt. 1915.

Hirdetmény.

Utalással a m. kir. miniszteri-munka 504/915 M. E. számú rendeletére közhírré teszem, hogy mindazok, akik fémek és ötvözetek birtokában vannak a város házán 6. szám alatt haladéktalanul jelentkezzenek, ahol a szükséges felvilágosítások és bejelentő lapok megszerezhetők.

Ujvidék, szab. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala. 1915. évi február hó 20-án.

Payerle
főkapitány.